

til Ly og Bessjærmelse: naar Gartneren har udplantet det unge Træe, binder han det endnu fast til en Støtte, for at det ikke skal brydes af Stormene, og omgiver det med Torne, for at de vilde Dyr ikke skulle afsnave Barken. Men denne Støttestav vil Ungdommen finde i christeligindede Benner's Veiledning, og disses Opsigt og Advarsel skal hindre slette Exemplers og directe Forsørelser skadelige Indflydelse. Men hvor Mange er der vel, som ville paa at tage sig dette Arbeide? hvor meget Færre endnu ville vedblive dermed, ogsaa da, naar de ikke strax spore Frugterne deraf? Høsten er stor, men Arbeidene ere faae: vi ville bede Høstens Herre, at han udsender Arbeidere til sin Hof.

(Sluttes i næste Nr.)

Herders Dom om Franklins Lebnetsbeskrivelse*).

De veed, hvad jeg altid har domt om Franklin, hvor høit jeg har skattet hans sunde Forstand, hans lyse og skjønnede Land, men fornemmelig den Sands for Humanitet, som betegner selv det mindste af hans Skrifter. Hvor forstaaer han ikke, at føre de mest udviklede Materier tilbage til saa og klare Begreber! og hvor holder han sig ikke allevegne til de simple, evige Naturens Love, til de useilbare praktiske Regler, til Menneskeheden's Lov og Trang! Ofte siger man sig selv, naar man læser ham: "har jeg ikke allerede vidst det før? men sandt er det, saa klart har jeg ikke seet det; og det er langt fra, at det hos mig er blevet virkelig Grundsatning for Livet." Dertil kommer, at hans Indklødninger ere saa lette og naturlige, hans Vid og Spøg saa takkelig og fin, hans Stemning saa fri og glad, at jeg vilde kalde ham den ædleste Folkeskribent i vort Aarhundrede. Giv Gud, at vi havde i hele Europa et Folk, som læste ham, som erkjendte hans Grundsatninger, og handlede og levede derefter til sit eget Vel; hvor langt vilde vi ikke da være!

Franklins Grundsatninger gaae allevegne ud paa, at føre Fornuft, Overlæg, Beregning, almindelig Villighed og gjensidig Orden ind i den mindste som den største Forretning i Mennesken's Liv, at forvise Intolerancens, Haardhedens, Dorffhedens Land, gjøre dem opmærksomme paa deres Kalb, virksomme uden overdreven Anstregelse, flittige og forsigtige; idet han viser, at enhver af disse Dyder belønner sig selv, enhver Forsømmelse deraf straffer sig selv i Stort og Smaat. Han fører de Fattiges Sag, men ikke paa anden Maade, end at han med Sindighed og Klarhed aabner dem Veie til Fortjeneste. Mere end engang har han viist, hvor skarpt og bestemt han saae ind i Fremtiden, i hvilken Klarhed Udfaldet af Unliggønder, som Lidenskab havde forvirret, laae for hans Blif.

At høre en saadan Mand tale om sig selv, høre ham, ved Livets Grændse, fortælle sin Son om, hvad han er og hvorledes han er bleven dette; at ledsage ham paa hans Vandringer fra Lysestøber-Boden til Knivsmedens Værksted og til Bogtrykkeriet, fra Boston til Ny-York, Philadelphia, London o. s. v., lægge Mærke til, hvorledes han allevegne er hjemme, veed at finde sig tilrette og

*) Briefe zur Beförderung der Humanität, 1r. Th.

vinde sig Venner, overalt har Diet henvendt til det Store og Almindelige, og i hvert Forhold viser den fremtrædende Land: for Hvem skulde dette ikke være tiltrækkende og lærerigt? Det er ikke Opfinderen af Theorien om den elektriske Materie og af Harmonika-Instrumentet, der er min Helt (omendstjøndt den selsomme Land virkede ogsaa i disse priisværdige Opfindelser); men denne Land, der var stiftet til alt Nyttigt og Sandt, saa rolig og utrættelig virksom, hvorved han blev Menneskeheden's Lærer og Ordner af et stort Menneskesamfund, være vort Forbillede! Trods sin Armod og sit Jaandværks-Arbeide, vidste han at skaffe sig selv literair Dannelses, at forædle sin Stiil, og anvende ethvert Middel, selv Bogtrykkeriet, dertil. Og ligeledes vidste han at bruge de populæreste Veie, Aviser, Almanakker, Flyveblade, at udfinde de passeligste Indklødninger for at bringe Ideer ud iblandt Folket, og atter hente Belønning af Folkets Stemme. For unge Mennesker kjender jeg neppe nogen nyere Bog, som saa ganske kunde blive dem en Skole for Flid, Forstandighed og Sædelighed; og den Ubemidlede vil sande ved dens Læsning, at han, naar han blot ikke svigter sig selv, aldrig bliver forladt af Gud, igjennem Menneskeheden, som er det store Organ for Guds Virksomhed.

Det vil interessere Folkebladets Læsere at erfare, at der den 31te Januar, eller otte Dage efterat Subscriptionen var aabnet, var til det Thorvaldsenske Museum anmeldt Bidrag til omtrentligt Beløb 16,000 Rbdlr. Det maa tillige bemærkes, at disse Bidrag vare indkomne ved enkelte Mænds Virksomhed i enkelte Kredse; hvorimod aldeles ingen af de udsendte Planer endnu var tilbagesendt. Det fortjener ligeledes at blive bekjendt — fordi det tjener til at vise, hvorledes det begyndte Foretagende bliver betragtet ogsaa fra Regjeringens Side — at der er tilstaaet Porto-Frihed ved den vidtløftige Correspondence, som udfordres; alle Meddelelser angaaende dette Unliggende ønskes derfor ustranferede tilsendte under Adresse til Conferentsraad Collin. Iøvrigt er det bekjendt, at de tegnede Bidrag ikke ville blive indfordrede, førend der vil kunne skrives til Værkets Udførelse.

Folkebladet vil vedblive at levere Efterretninger om den Thorvaldsenske Sags videre Fremme. Den er indledet i Folket som et National-Unliggende, og Trykkesfrihedsselskabet har en saa folkelig Oprindelse og Charakter, at hiint Unliggende tør gjøre Regning paa at finde mange varme og ufortrødne Befordrere blandt Selskabets Medlemmer. Og en saadan personlig Medvirken af Mand, som paa Konstens og paa Nationalitetens Vegne interessere sig for Sagen, er den bedste Hjælp, vi kunne ønske den. Det er naturligt, at en Stemning først maa vækkes i Folkets Masse; men naar de rette Bedkommende, Geistlige og Skolelærere, Godsøiere og Fabrikbestyrere ville i alle Landets Provindser arbeide paa at vække den, ville neppe Mange i Folket staae saa lazt, være saa utilgjængelige for en høiere Interesse end den materielle, at de ikke skulle føle Lyst og Glæde ved at give deres Skjæb til et Værk, som vil blive til Fædrelandets Hæder og Pryd.

⚡ Ifølge flere Repræsentanters Ønske, bliver det til Mandagen den 6te Febr. bestemte ekstraordinaire Repræsentantmøde udsat til den 13de Febr.